

GJYKATA EUROPIANE E TË DREJTAVE TË NJERIUT

SEKSIONI I PARË

ÇËSHTJA MOLA KUNDËR SHQIPËRISË

(Ankimi nr. 29680/07)

VENDIM

STRASBURG

8 dhjetor 2016

Ky vendim është i formës së prerë, por mund të bëhet objekt i rishikimit redaktues.

Në çështjen Molla kundër Shqipërisë,

Gjykata Europiane e të Drejtave të Njeriut (Seksioni i Parë), e mbledhur si një Komitet i Përbërë nga:
Kristina Pardalos, *presidente*

Robert Spano,

Pauliine Koskelo, *gjykatës,*

dhe Renata Degener, *zëvendësregjistrare e Seksionit,*

Pasi diskutoi me dyer të mbyllura më 15 nëntor 2016,

Lëshon vendimin e mëposhtëm, i cili u miratua në po atë datë:

PROCEDURA

1. Çështja filloi më 2 korrik 2007, me një ankim (nr. 29680/07) kundër Republikës së Shqipërisë, paraqitur në Gjykatë nga një shtetase shqiptare, znj. Frida Molla (“ankuesja”), sipas nenit 34 të Konventës për Mbrotjtjen e të Drejtave dhe Lirive Themelore të Njeriut (“Konventa”).

2. Qeveria shqiptare (“Qeveria”) u përfaqësua nga Agjencia e saj znj. A. Hicka e Zyrës së Avokatit të Shtetit.

3. Më 8 shtator 2014, ankimi iu komunikua Qeverisë.

FAKTET

I. RRETHANAT E ÇËSHTJES

A. Procedurat për ndërprerjen e punimeve të ndërtimit, heqja e linjës së voltazhit të lartë dhe rikthimi i pronës në gjendjen e saj të mëparshme

4. Ankuesja ka lindur në vitin 1958 dhe jeton në Korçë.

5. Më 14 korrik 1995 dhe 14 qershor 1996, Komisioni i Korçës për Kthimin dhe Kompensimin e Pronave (“Komisioni”) vendosi t’i njohë ankuses të drejtën mbi pronën e trashëguar për dy sipërfaqe toke me përmasën 118 m² dhe t’ia rikthejë ato ankuses.

6. Në një datë të paspecifikuar, Ndërmarrja Zonale e Shpërndarjes së Energjisë Elektrike, Korçë (“i padituri”) filloi ndërtimin e një linje të voltazhit të lartë në pronat e ankuses.

7. Në një datë të paspecifikuar, ankuesja kërkoi një vendim gjyqësor për pezullimin e punimeve të ndërtimit.

8. Më 13 janar 2006, Gjykata e Rrethit Korçë (“Gjykata e Rrethit”) lëshoi një vendim gjyqësor, ku urdhëronte që ndërtimi duhej të ndërpritej. Më 8 mars 2006 dhe 4 maj 2007, Gjykata e Apelit Korçë (“Gjykata e Apelit”) dhe Gjykata e Lartë respektivisht, e lanë atë vendim në fuqi.

9. Më 26 janar 2006, ankuesja ngriti një padi kundër të pandehurit, duke kërkuar që ndërtimet të ndërpriteheshin menjëherë, të hiqej linja e voltazhit të lartë dhe që vendi të kthehej në gjendjen e tij të mëparshme.

10. Më 30 janar 2006, përmbaruesi i çështjes i ndërpreu procedurat për zbatimin e urdhrit të datës 13 janar 2006, me argumentin se punimet ishin ndërprerë.

11. Më 7 prill 2006, Gjykata e Rrethit urdhëroi ndërprerjen e menjëhershme të punimeve në sipërfaqen e tokës së ankuses, heqjen e linjës së voltazhit të lartë dhe rikthimin e pronës në gjendjen e saj të

mëparshme. Gjykata e Rrethit argumentoi se i padituri e kishte ndërtuar linjën në pronën e ankuesit në mënyrë të jashtëligjshme.

Më 27 qershor 2006, Gjykata e Apelit e la në fuqi atë vendim. I padituri apeloj në Gjykatën e Lartë kundër vendimeve të gjykatave më të ulëta, në një datë të paspecifikuar.

B. Procedurat për zbatimin e vendimit

12. Më 10 gusht 2006, ankuesja kërkoi që përmbaruesi të zbatonte vendimin e datës 7 prill 2006, pasi u la në fuqi nga Gjykata e Apelit më 27 qershor 2006. Megjithatë, duke qenë se procedimet për cilësitë e çështjes kishin mbetur pezull përpara Gjykatës së Lartë (shiko paragrafin 11 më sipër), më 8 shtator 2006, Gjykata e Lartë vendosi të pezullonte përkohësisht procedurat e zbatimit të vendimit.

13. Pas kësaj, ankuesja bëri një apelim kushtetues kundër vendimit të Gjykatës së Lartë, të datës 8 shtator 2006.

14. Më 16 maj 2007, Gjykata Kushtetuese e rrëzoi apelimin me argumentin se përpara Gjykatës së Lartë ishte pezull shqyrtimi i masës së marrë nga ankuesja.

15. Më 11 janar 2008, Gjykata e Lartë la në fuqi, në formë të prerë, vendimin e Gjykatës së Rrethit të datës 7 prill 2006 dhe vendimin e Gjykatës së Apelit të datës 27 qershor 2006.

16. Më 22 shkurt 2008, bazuar në vendimin e Gjykatës së Lartë të datës 11 janar 2008, ankuesja kërkoi përsëri që përmbaruesi të zbatonte vendimin e datës 7 prill 2006.

17. Nga viti 2008 deri në vitin 2011, përmbaruesi u përpoq, pa sukses, të zbatonte vendimin e formës së prerë. Veçanërisht, më 29 shkurt 2008, përmbaruesi kërkoi që i padituri të pajtohej me vendimin në mënyrë vullnetare. Më tej, përmbaruesi i vendosi të paditurit një gjobë prej 71,155 lekësh (TË GJITHA).

Më 10 prill 2008, përmbaruesi e urdhëroi përsëri të paditurin të paguante një gjobë për mosrespektim të vendimit të formës së prerë.

Më 21 shtator 2011 dhe 25 nëntor 2011, i padituri informoi përmbaruesin se ankuesja ishte përgatitur ta zgjidhte mosmarrëveshjen me autoritetet me anë të një marrëveshje miqësore.

Më 17 nëntor 2014, ankuesja informoi përmbaruesin se i padituri nuk kishte arritur në një marrëveshje me të. Ajo kërkoi vazhdimin e procedurave për zbatim të vendimit.

18. Më 8 prill 2015, përmbaruesi lëshoi një gjobë tjetër kundër të paditurit për mosrespektim të vendimit të formës së prerë.

C. Procedura të ndërmarra nga ankuesja

1. Padi penale

19. Më 20 maj 2008, ankuesja ngriti një padi penale kundër përmbaruesit dhe Operatorit të Shpërndarjes së Energjisë Elektrike (“OSHEE”) për mospajtim me vendimin e datës 7 prill 2006. Rezulton se në një datë të papërcaktuar, Gjykata e Apelit, i ndërpreu procedimet me anë të një vendimi të formës së prerë.

20. Më 11 korrik 2008, ankuesja dorëzoi një padi penale kundër Korporatës Elektroenergjetike Shqiptare (“KESH”) dhe Bashkisë Korçë për “shkatërrim të pronës private”. Më 14 korrik 2011, prokuroria ndërpreu procedurat penale me një vendim të formës së prerë.

2. Padi civile për dëmet

21. Në një datë të papërcaktuar, ankuesja ngriti një padi civile kundër CEZ Shpërndarje sh.a., i cili e kishte privatizuar OSHEE-n, duke pretenduar për dëmtime dhe humbje përfitimesh.

22. Më 7 maj 2012, Gjykata e Rrethit vendosi t’i ndërpresë procedurat dhe të presë për përfundimin e procedurave civile të ndërmarra nga KESH-i kundër vendimeve administrative të datës 14 korrik 1995 dhe 14 qershor 1996 (shiko paragrafin 24 më poshtë), vendime të cilat ia njihnin ankuses të drejtën mbi pronën.

23. Më 6 dhjetor 2012, Gjykata e Apelit e ndryshoi atë vendim dhe vendosi që procedurat mund të vazhdonin. Rezulton se çështja është ende pezull përpara gjykatave vendase.

D. Procedura të ndërmarra nga autoritetet shtetërore

24. Më 6 shkurt 2007, KESH-i ngriti një padi civile kundër ankuses për anulimin e vendimeve administrative të datës 14 korrik 1995 dhe 14 qershor 1996 me arsyetimin se sipërfaqet e tokës i përkisnin

dhe përdorëshin nga KESH-i që prej vitit 1996.

25. Më 24 janar 2008, Gjykata e Rrethit urdhëroi bllokimin e së drejtës së ankueses mbi pronën. Më 12 dhjetor 2008 dhe 26 janar 2012, Gjykata e Apelit dhe Gjykata e Lartë e anuluan urdhrin e bllokimit.

26. Më 31 korrik 2008, me kërkesë të ankueses, Gjykata e Rrethit vendosi t'i pezullonte procedurat dhe të priste përfundimin e procedurave të tjera civile dhe penale të ndërmarra nga ankuesja. Më 6 janar 2009 dhe 17 tetor 2013, Gjykata e Apelit dhe Gjykata e Lartë respektivisht e lanë në fuqi atë vendim.

27. Më 5 mars 2014, Gjykata e Rrethit e ndërpreu shqyrtimin e çështjes me arsyetimin se KESH-i nuk kishte ndjekur një seancë dëgjimore pa pasur një arsye të mirë. Rezulton se KESH-i nuk apeloj kundër atij vendimi dhe ai u bë i formës së prerë në një datë të paspecifikuar.

28. Në dy raste të tjera, KESH-i dhe OSHEE-ja ngritën padi civile kundër ankuesit për anulimin e vendimeve administrative të datës 14 korrik 1995 dhe 14 qershor 1996. Më 17 prill 2012 dhe 22 dhjetor 2014, respektivisht, Gjykata e Rrethit ndërpreu shqyrtimin e padive me arsyetimin se KESH-i dhe OSHEE-ja nuk kishin ndjekur seancat dëgjimore pa pasur asnjë arsye të qenësishme. Rezulton se ata nuk kishin apeluar kundër asnjërit prej vendimeve. Kështu vendimet u bënë të formës së prerë në një datë të papërcaktuar.

II. LIGJI DHE PRAKTIKA PËRKATËSE VENDASE

29. Ligji dhe praktika përkatëse vendase janë përshkruar në çështjet e *Qufaj Co. sh.p.k. kundër Shqipërisë* (nr. 54268/00, §§ 21-25, 18 nëntor 2004) dhe *Gjyli kundër Shqipërisë* (nr. 32907/07, §§ 19-27, 29 shtator 2009).

30. Pjesët përkatëse të Kodit të Procedurës Civile parashikojnë si më poshtë vijon:

Neni 451 – Vendimi i formës së prerë

“Neni 451 Vendimi i formës së prerë Vendimi i gjykatës merr formë të prerë kur:

- a) nuk mund të bëhet ankim kundër tij;
- b) nuk është bërë ankim kundër tij brenda afateve të caktuara nga ligji ose kur ankesa është tërhequr;
- c) ankesa e paraqitur nuk është pranuar;
- d) vendimi i gjykatës është lënë në fuqi, ndryshuar ose është pushuar gjykimi në shkallë të dytë.”

Neni 479 – Pezullimi i ekzekutimit të vendimit [të gjykatës]

“Gjykata e Lartë pezullon ekzekutimin e vendimit kur:

- a) ekzekutimi i menjëhershëm i vendimit do të sillte pasoja të rënda e të pariparueshme;
- b) pala që ka bërë rekursin depoziton garanci materiale që siguron ekzekutimin e vendimit.”

Neni 510 – Titujt ekzekutivë

“Ekzekutimi i detyrueshëm mund të bëhet vetëm në bazë të një titulli ekzekutiv. Janë tituj ekzekutivë:

- a) vendimet civile të gjykatës, të cilët janë bërë të formës së prerë...”

Neni 511 – Urdhri i ekzekutimit

“Titulli ekzekutiv vihet në ekzekutim me kërkesën e kreditorit. Urdhri i ekzekutimit lëshohet për këtë qëllim:

- a) nga gjykata e cila ka lëshuar vendimin në çështjet e parashikuara në [nenin 510 (a)];
- ...”

31. Neni 526 i Kodit Civil (“KC”) parashikon se në rastin kur ekzekutimi i një detyrimi nga një debitor është në mënyrë objektive i pamundur, ai detyrim ndalon së ekzistuari pa fajësime. Në të tilla raste, debitori duhet t'i kthejë kreditorit çdo përfitim ndaj të cilit nuk ka të drejtë.

LIGJI

I. SHTRIRJA E ÇËSHTJES

32. Në ankimin e saj fillestar në Gjykatë, ankuesja pretendonte për një shkelje të nenit 6 § 1 të protokollit nr. 1 të Konventës, pas vendimit të Gjykatës së Lartë të datës 8 shtator 2006, për ndërprerjen e procedurave të zbatimit të vendimit. Më 30 maj 2008, ankuesja u ankua qartazi për moszbatimin e vendimit të Gjykatës së Lartë të datës 11 janar 2008, i cili ishte një vendim i formës së prerë për ndërprerjen e ndërtimit dhe rikthimin e pronës në gjendjen e saj të mëparshme.

33. Gjykata vëren se ankesa e re e datës 30 maj 2008 ishte e lidhur me ankesat e mëparshme, tashmë të përfshira në formularin e ankimit. Ajo u dorëzua menjëherë sapo ankuesja u informua për vendimin e Gjykatës së Lartë të datës 11 janar 2008. Për rrjedhojë, Gjykata mendon se është ankesa e re që duhet shqyrtuar në çështjen në fjalë. Shtrirja e çështjes përpara Gjykatës është kështu e lidhur me moszbatimin e vendimit vendas së formës së prerë të datës 11 janar 2008, siç iu komunikua Qeverisë më 8 shtator 2014, sipas Rregullit 54 § 2 (b) të Rregullores së Gjykatës.

II. PRETENDIM PËR SHKELJE TË NENIT § 1 TË KONVENTËS DHE NENIT 1 TË PROTOKOLLIT NR. 1 TË KONVENTËS

34. Ankuesja shprehu pakënaqësinë se vendimet vendase, të cilat urdhëronin ndërprerjen e menjëhershme të ndërtimeve, nuk ishin zbatuar kurrë; çka kishte çuar në një shkelje të së drejtës së saj për të gëzuar paqësisht pronën e saj, siç garantohet në nenin 1 të protokollit nr. 1 të Konventës dhe një shkelje të nenit 6 § 1 të Konventës. Këto dispozita parashikojnë si më poshtë vijon:

Neni 6 § 1

“Në përcaktimin e të drejtave dhe lirive të tij civile ... çdo njeri ka të drejtën të dëgjohet ... drejtësisht ... nga {një} ... gjykatë ...”

Neni 1 i protokollit nr. 1

“Çdo person fizik ose juridik ka të drejtën e gëzimit paqësor të pasurisë së tij. Askush nuk mund të privohet nga prona e tij, përveçse për arsye të interesit publik dhe në kushtet e parashikuara nga ligji dhe nga parimet e përgjithshme të së drejtës ndërkombëtare.

Megjithatë, dispozitat e mëparshme nuk cenojnë të drejtën e shteteve për të zbatuar ligje, që ato i çmojnë të nevojshme për të rregulluar përdorimin e pasurive në përputhje me interesin e përgjithshëm ose për të siguruar pagimin e taksave ose të kontributeve ose të gjobave të tjera.”

A. Pranueshmëria

35. Qeveria argumentoi se parashtrimet e ndryshme, të paraqitura nga ankuesja, krijojnë problemin në lidhje me limitin kohor prej gjashtë muajsh në lidhje me ankesat e saj.

36. Gjykata vëren se paditë e ankueses kanë lidhje me moszbatimin e vendimit të formës së prerë, i cili përbën një situatë të vazhdueshme, që nuk ka përfunduar ende edhe në këto momente. Sidoqoftë, padia shtesë e ankueses, e datës 30 maj 2008, u dorëzua brenda afatit kohor prej gjashtë muajsh, i cili kishte nisur që prej vendimit të Gjykatës së Lartë të datës 11 janar 2008. Në këtë mënyrë, Gjykata e rrëzon kundërshtimin e Qeverisë.

37. Më tej, Gjykata argumenton se kjo ankesë nuk është e pabazuar në fakte sipas interpretimit të nenit 35 § 3 (a) të Konventës dhe nuk është e papranueshme as për ndonjë arsye tjetër, prandaj duhet deklaruar e pranueshme.

B. Cilësitë

1. Parashtrimet e palëve

38. Ankuesja këmbënguli se i është shkelur e drejta për të gëzuar paqësisht pronën e saj pasi prona e saj ishte zënë në mënyrë të paligjshme nga autoritetet. Autoritetet nuk respektuan vendimin e formës së prerë të datës 11 janar 2008.

39. Qeveria parashitroi se zbatimi i vendimit të formës së prerë kishte qenë objektivisht i pamundur, sepse kabloja e voltazhit të lartë përdorej për interes publik. Gjithashtu, ankuesja nuk kishte qenë e kujdesshme për të kërkuar një mënyrë alternative për të ekzekutuar vendimin e formës së prerë. Për më

tepër, procedurat për kompensim, të ndërmarra nga ankuesja, ishin pezull përpara autoriteteve vendase. Dhe në fund, ndërtimi kishte përfunduar përpara se vendimi i Gjykatës së Apelit, i datës 27 qershor 2006, të bëhej i formës së prerë më 11 janar 2008. Për këtë arsye, sipas nenit 526 të KC-së mbi autoritetet nuk binte asnjë faj.

2. Vlerësimi i Gjykatës

40. Gjykata përsërit parimet e përgjithshme sipas nenit 6 § 1 të Konventës në lidhje me moszbatimin e vendimit të formës së prerë të gjykatës përcaktuar, *inter alia*, në çështjen *Qufaj Co. sh.p.k.* (cituar më sipër, § 38) dhe *Gjyli* (cituar më sipër, §§ 43-44).

41. Gjykata nuk mund të pranojë argumentet e paraqitura nga Qeveria për të justifikuar moszbatimin e vendimit të formës së prerë. Gjykata vëren se sapo ankuesja u bë me dije se kishte ndodhur një ndërhyrje në të drejtat e saj mbi pronën nga autoritetet, ajo kishte kërkuar një vendim gjykate. Gjykatat vendase vendosën në favor të saj. Gjithashtu, ato vendosën në favor të saj edhe për sa u përket cilësive të çështjes; më 27 qershor 2006 Gjykata e Apelit konfirmoi vendimin e shkallës së parë, duke urdhëruar që të ndërpriteshin ndërtimet në pronën e saj, të zhvendosej linja e voltazhit të lartë dhe prona të kthehej në gjendjen e saj të mëparshme (shiko paragrafin 11 më sipër). Megjithatë, këto procedura u ndërpre në më 8 shtator 2006, sepse Gjykata e Lartë vendosi të ndërpriste procedurat e zbatimit të vendimit (shiko paragrafin 12 më sipër).

Më 11 janar 2008, Gjykata e Lartë lëshoi vendimin e formës së prerë në favor të ankuses dhe la në fuqi vendimet e gjykatës më të ulët (shiko paragrafin 15 më sipër). Në momentin kur vendimi i datës 27 qershor 2006 u bë i formës së prerë, rezultoi se autoritetet i kishin përfunduar ndërtimet. Si rezultat, pjesa e vendimit të formës së prerë të datës 27 qershor 2006, i cili u la në fuqi nga Gjykata e Lartë, më 11 janar 2008, i cili urdhëronte ndërprerjen e menjëhershme të ndërtimeve në pronën e ankuses, u bë joefikas.

42. Megjithatë, në po atë vendim urdhërohej të hiqej linja e voltazhit të lartë dhe prona të kthehej në gjendjen e saj të mëparshme. Kjo pjesë e vendimit mbetet ende e pazbatuar. Në këtë këndvështrim, Gjykata përsërit se çdo mosveprim ose gabim në lidhje me urdhrin e gjykatës për ekzekutim vendimi duhet të merret përsipër nga shteti dhe të mos kompensohet nga individë në fjalë (shiko *Gjyli*, cituar më sipër, § 45). Për pasojë, Gjykata nuk mund të pranojë argumentin se ankuesja duhej të kishte gjetur mënyra alternative për të ekzekutuar vendimin e formës së prerë; në të vërtetë një person, i cili ka fituar një vendim kundër shtetit mund të mos pritet të paraqesë procedura të veçanta për zbatimin e vendimit (shiko *Metaxas kundër Greqisë* nr. 8415/02, § 19, 27 maj 2004).

Në çështjen konkrete, autoritetet shtetërore në fjalë nuk zbatuan vendimin, pavarësisht kërkesave të përsëritura të përmbartuesit, për ta bërë një gjë të tillë në një hark kohor prej tetë vitesh (shiko *Gjyli*, cituar më sipër, § 33).

43. Duke pasur në konsideratë praktikën e saj ligjore të mirëpërcaktuar për këtë çështje (*Qufaj Co. sh.p.k. dhe Gjyli*, të dyja cituar më sipër), Gjykata konstaton se është shkelur neni 6 § 1 i Konventës dhe neni 1 i protokollit nr. 1 i Konventës për arsye të mosëkzekutimit të vendimit të Gjykatës së Apelit të datës 27 qershor 2006, i cili u la në fuqi me anë të vendimit të Gjykatës së Lartë të datës 11 janar 2008.

III. ZBATIMI I NENIT 41 TË KONVENTËS

44. Neni 41 i Konventës parashikon:

“Kur Gjykata konstaton se ka pasur një shkelje të Konventës ose të protokolleve të saj dhe, nëse e drejta e brendshme e Palës së Lartë Kontraktuese lejon të bëhet vetëm një ndreqje e pjesshme, Gjykata, kur është e nevojshme, i akordon shpërblim të drejtë palës së dëmtuar.”

45. Gjykata vëren se ankuesja ka pretenduar për dëme monetar dhe jomonetar me qëllimin për një zgjidhje miqësore të çështjes, por nuk ka bërë ndonjë kërkesë specifike në procedurën kundërshtuese.

46. Gjithashtu, Gjykata vëren faktin se procedurat për kompensim dhe humbje të përfitimit janë ende pezull përpara gjykatave vendase (shiko paragrafët 21-23 më sipër). Sipas rrethanave, Gjykata nuk do të nxjerrë asnjë vendim në lidhje me dëmin monetar dhe jomonetar (shiko Rregullin 60 të Rregullave të Gjykatës).

PËR KËTO ARSYE, GJYKATA,
NË MËNYRË UNANIME,

1. *E deklar*on ankimin të pranueshëm;
2. *Vendos* se është shkelur neni 6 § 1 i Konventës dhe neni 1 i protokollit nr. 1 i Konventës në lidhje me moszbatimin e vendimit të formës së prerë të Gjykatës së Lartë të datës 11 janar 2008;
3. *Vendos* se shteti i paditur duhet të sigurojë, me anë të mënyrave të duhura, ekzekutimin e vendimit të formës së prerë të Gjykatës së Lartë, të datës 11 janar 2008;
4. *Rrëzon* pretendimin e ankueses për dëm monetar dhe jomonetar.

Hartuar në anglisht dhe njoftuar me shkrim më 8 dhjetor 2016, në zbatim të Rregullit 77 §§ 2 dhe 3 të Rregullave të Gjykatës.

Renata Degener

Zëvendësregjistruese

Kristina Pardalos

Presidente